

Brief van Hof ter Saksen

Beste,

Vandaag zetten we onze eigen zorgen opzij, want als er één van onze lievelingen bedreigd wordt dan moeten we de wapens opnemen die ons gegeven zijn, met name de pen en het woord. Waarover gaat het: Gistel in West-Vlaanderen, waar eens Godelieva van Gistel haar goede werken deed, is getroffen door een algehele verdwazing: alle berken op openbaar domein moeten er geveld worden want ze schaden de gezondheid met hun stuifmeel en veroorzaken allergieën, bevuilen voetpaden en al wat eronder staat door afscheiding van harsachtige druppeltjes.

Hoe valt dat te rijmen met de woorden uit een indiaans verhaal waar de halfgod Winabojo nagezeten wordt door de dondervogel en zich verbergt in een holle berk, het kind van de dondervogel. Waarop Winabojo verklaart: "Zolang de wereld bestaat, zullen de mensen eerbied en dankbaarheid betonen aan de berk in ruil voor zijn goede gaven."

En onze eigenste Marnix Gysen schreef ooit: "Men ziet niet in hoe men zo'n boom kan vellen. Hij is zo edel en zijn bast is lijk een huid. Hij lijkt zo aarzelend, jonkvrouwelijk en vroom en doet steeds denken aan een prille en schuchtere bruid."

Moeten we dan naar Ijsland om nog aandacht te vinden voor de berk? Daar heet de beroemde pop-zangeres nl. Björk: wat niets meer of minder is dan berk!

Het doet er niet toe, mijnheer de schepen van leefmilieu (sic) Beirens van Gistel heeft toch ongelijk. Dathij zich eerst eens afvraag hoe het komt dat vele mensen nu allergiegevoelig zijn geworden. Er is zoveel goeds te schrijven over de berk dat we je moeten verwijzen naar de ontelbare boeken erover. Wat me bovenal stoort is de achterliggende ingesteldheid om de mens te nemen als maat van alles. Alsof de natuur gemaakt is om de mens te dienen en al wat niet dienstig is vertrapt mag worden. Weet de schepen dan niet dat wie zich te hoogmoedig gedraagt de toorn oproept van de goden?

Ik vraag me af: waarom willen zoveel mensen een berk of liefst drie berken samen in hun tuin? Waar blijft die drang vandaan komen, ondanks onze technologische samenleving?

Ik werp een visje uit: de berk is een pionier die groeit op ontgonnen plaatsen. Wil de moderne mens als onbewuste boetedoening voor het innemen van bouwgrond de schuldgevoelens sussen door het planten van berken? En dan liefst in een driestronk, want dat is een heilige plaats waar het lentemysterium kan gevierd worden: Men begeve zich 's nachts zwijgend naar zo een plaats om er o.a. de berkenmede te drinken. Een aanrader voor onze schepen! Als teken van goede wil stuur ik hem het boekje van Jean Giono: 'De man die bomen plantte' Ik kan het éénieder aanraden die een hart heeft voor bomen. Die man ging in een afgelegen en verlaten deel van de Provence al goedgevoelend rond: hij plantte overal bomen. Te lezen (uitg. Jan van Arkel, Utrecht)

Tot slot dit: er zouden mensen genezen zijn van hun allergie door berkenstuifmeel te eten dat verzameld is door bijen. En misschien kunnen we eens kijken wat wij zoal de lucht inblazen aan stoffen die ons lichaam ondermijnen.

Dat er belangstelling is voor deze zaken kan je ook merken in het programma van Hortus: tijdens het ambachtelijk weekend was er een voordracht over kruiden en de Keltische bomenkalender. En in het najaarsprogramma zien we een uitgebreide bomencursus met tuinbezoeken. Een aanradervoor geïnteresseerden. Ondertussen kunnen we in ons eigen park Ter Saksen vreugde beleven aan de berken: ik telde er 26 soorten of variëteiten.

Met vriendelijke groeten,

Simon